

تاثیر عملیات فارو بر پوشش گیاهی مراتع اشکذر استان یزد

صدیقه زارع کیا^{1*}، ناصر باغستانی میبدی²، علی بمان میرجلیلی³، محمدرضا احمدی⁴، مجید ذاکری⁴

- 1- نویسنده مسئول و استادیار پژوهشی، بخش تحقیقات جنگل و مرتع، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان یزد، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، یزد، ایران. s.zarekia@areeo.ac.ir
- 2- عضو هیئت علمی بازنشسته، بخش تحقیقات جنگل و مرتع، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان یزد، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، یزد، ایران.
- 3- محقق پژوهشی، بخش تحقیقات حفاظت خاک و آبخیزداری، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان یزد، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، یزد، ایران.
- 4- کارشناس اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان یزد

چکیده

در طرح‌های مرتعداری با توجه به نوع مرتع از نظر کیفیت و با در نظر گرفتن شاخص‌های فنی، عملیات اصلاحی مناسب از جمله ذخیره نزولات جهت استفاده صحیح و اصولی و جلوگیری از تخریب مرتع پیشنهاد می‌گردد. حال با گذشت چندین سال از اجرای این عملیات و علی‌رغم صرف مبالغی از بیت المال، لازم و ضروری است این شیوه مدیریت مراتع به منظور مشخص نمودن نقاط قوت و ضعف، رفع مشکلات و تنگناها و در نتیجه سرعت بخشیدن به اجرای آن، مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. به همین منظور طرح مرتعداری مزرعه بلبل در اشکذر انتخاب گردید. پس از مشخص شدن محدوده طرح، منطقه معرف در سه ارتفاع مختلف (به عنوان سه سایت) در محدوده ذخیره نزولات و همچنین منطقه ای به عنوان شاهد برای هر کدام از سایتها مشخص شد. در پایان فصل رویش آماربرداری انجام گردید و در هر منطقه پارامترهای مختلف گیاهی در 100 پلات 9 مترمربعی در راستای 5 ترانسکت اندازه گیری شد. پس از تجزیه و تحلیل نتایج نشان داد متوسط پوشش در مناطق دارای ذخیره نزولات (متوسط سه سایت) حدود 4 درصد و در منطقه شاهد و بدون ذخیره نزولات در حدود یک درصد می‌باشد. همچنین متوسط تراکم گونه درمنه در منطقه شاهد (متوسط سه سایت) حدود 1000 بوته در هکتار می‌باشد در حالیکه در منطقه ذخیره نزولات حدود 4000 بوته در هکتار برآورد گردید. این در حالیست که هیچ بذركاری یا بذریاشی در منطقه انجام نشده و تمام پایه های ایجاد شده از طریق تجدید حیات طبیعی صورت گرفته است و این نشان می‌دهد سازه ها تا حدی توانسته اند در شرایط بسیار سخت سالهای خشک مقدار رطوبت بسیار کم را نیز ذخیره کرده و در اختیار گیاه قرار دهند.

واژگان کلیدی: ذخیره نزولات؛ فارو؛ پوشش گیاهی؛ اشکذر